

Sygn. akt II Ca 620/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wiesława Buczek - Markowska
Sędziowie:	SO Sławomir Krajewski (spr.) SR del. Agnieszka Kuryłas
Protokolant:	st. sekr. sądowy Agnieszka Klepacz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 grudnia 2014 roku w S.

sprawy z powództwa **S. M.**

przeciwko **H. K. i R. K.**

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Myśliborzu z dnia 16 kwietnia 2014 r., sygn. akt I C 108/12

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Myśliborzu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

Sygn. akt II Ca 620/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2014 roku Sąd Rejonowy w Myśliborzu oddalił powództwo (pkt I), przyznał Kancelarii Adwokackiej adwokata R. W. wynagrodzenie za udzielenie pomocy prawnej z urzędu powodowi S. M. w kwocie 600 zł wraz z podatkiem VAT (pkt II) oraz przyznał Kancelarii Radcy Prawnego radcy prawnego A. M. wynagrodzenie za udzielenie pomocy prawnej z urzędu pozwanym w kwocie 600 zł wraz z podatkiem VAT (pkt III).

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na ustalonym w sposób następujący stanie faktycznym:

Powód zamieszkiwał w lokalu mieszkalnym położonym w M. przy ulicy (...) I-go 8/1 na podstawie ustnej umowy najmu zawartej pomiędzy R. K., a powodem. Pełnomocnikiem działającym w imieniu pozwanej R. K. przy zawieraniu umowy najmu była jej matka H. K.. Strony ustaliły, iż umowa zostaje zawarta w dniu 4 lipca 2008 roku na czas nieokreślony. Właścicielką przedmiotowego lokalu mieszkalnego jest R. K. .

Pismem z dnia 24 lutego 2010 roku pozwana H. K. z uwagi na zaległości czynszowe po stronie powoda wypowiedziała powodowi umowę najmu. Wezwała jednocześnie powoda do uregulowania zaległości do dnia 26 marca 2010 roku oraz zwrotu kluczy. Pismo powód odebrał w dniu 25 marca 2010 roku. Pozwana R. K. wezwała powoda do opuszczenia lokalu mieszkalnego do dnia 31 marca 2010 roku. Powód wezwanie otrzymał w dniu 15 marca 2010 roku.

W dniu 7 kwietnia 2010 roku powódka weszła do mieszkania i przy pomocy ślusarza otwarto zamki w drzwiach wejściowych do lokalu mieszkalnego należącego do pozwanej R. K..

W dniu 10 kwietnia 2010 roku R. K. wyniosła z mieszkania rzeczy należące do powoda. Spakowane rzeczy wyniosła przed blok mieszkalny, w którym znajdowało się mieszkanie.

Sąd Rejonowy w Myśliborzu w sprawie sygn. akt II K 525/12, na podstawie art.17 par. 1 pkt.2 k.p.k., postanowieniem z dnia 19 czerwca 2013 roku umorzył postępowanie karne przeciwko R. K. o czyn z art.193 kk. Postanowieniem z dnia 19 września 2013 roku Sąd Okręgowy zmienił Postanowienie z dnia 19 czerwca 2013 roku w ten sposób, że jako podstawę prawną umorzenia postępowania karnego wskazał art.17 par. 1 pkt.9 k.p.k.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał powództwo za niezasadne.

Sąd wskazał na brzmienie art. 6 kc i zauważył, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że w sprawie z oskarżenia prywatnego S. M. Sąd Rejonowy w Myśliborzu Postanowieniem z dnia 1 czerwca 2013 roku umorzył postępowanie karne przeciwko R. K. o czyn z art.193 k.k. Z wyjaśnień stron wynika zaś bezspornie, że powód był najemcą przedmiotowego lokalu mieszkalnego i w dniu 15 marca 2010 roku podjął korespondencję wzywającą go do zapłaty kwoty tytułem zaległego czynszu i wzywającego do opuszczenia lokalu mieszkalnego do dnia 31 marca 2010 roku i zwrotu kluczy od mieszkania do godziny 12.00. Powód lokalu dobrowolnie nie opuścił, a zatem nie dostosował się do wyznaczonego terminu opuszczenia lokalu i też nie opuścił lokalu w wyznaczonym terminie. W lokalu mieszkalnym rzeczy powoda znajdowały się nadal.

W ocenie Sądu powód nie wykazał zatem, iż skutek działania pozwanych doszło do powstania szkody, której byłby adresatem. Tym samym nie wykazał, iż pozwane są zobowiązane do jakiegokolwiek naprawienia szkody poprzez zapłatę zadośćuczynienia.

To w ocenie Sądu brak działania powoda wskutek wezwania go do opuszczenia lokalu w wyznaczonym terminie spowodował, iż pozwana R. K. pozostała w sytuacji zmuszającej ją do wejścia do własnego lokalu mieszkalnego.

Okoliczność wypowiedzenia umowy najmu jak również wyznaczenia terminu powodowi do opuszczenia lokalu mieszkalnego zabezpieczyło interesy pozwanej R. K..

Pozwana została uniewinniona od zarzucanego jej przez powoda czynu polegającego na tym, że w dniu 7 kwietnia 2010 roku R. K. bez jego wiedzy weszła do mieszkania znajdującego się w M. przy ulicy (...), które od niej wynajmował.

Sąd stwierdził, że jak wynika z wyjaśnień pozwanej R. K. do przedmiotowego mieszkania weszła w obecności również osób trzecich i spakowała wszystkie rzeczy powoda. Zgodnie z umówionym terminem powód miał odebrać swoje rzeczy, czego nie uczynił. Powód tej okoliczności nie kwestionował.

W ocenie Sądu Rejonowego to na powodzie spoczywał obowiązek dostosowania się do wezwania opuszczenia zabezpieczenia swoich rzeczy.

Sąd Rejonowy uznał, że dotychczasowe postępowanie dowodowe nie wykazało zasadności roszczenia powoda ani co do samej zasady, ani też co do wysokości roszczenia.

W odniesieniu do roszczenia powoda w przedmiocie jego wysokości, w ocenie Sądu Rejonowego w żaden sposób powód nie wykazał, jak ustalił dochodzona pozwem kwotę, w szczególności za jaki okres zostało ustalone powyższe roszczenie i jak wyliczył wysokość zadośćuczynienia.

W ocenie Sądu twierdzenia powoda w okolicznościach niniejszej sprawy nie znajdują potwierdzenia w zebranych w sprawie materiale dowodowym.

Na podstawie par. 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd Rejonowy przyznał na rzecz Kancelarii Adwokackiej adwokata R. W. i na rzecz Kancelarii Adwokackiej adwokata A. M. po 600,00 złotych tytułem wynagrodzenia za udzielenie pomocy prawnej z urzędu powodowi i pozwanym.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód i zaskarżając wyrok w całości, wniósł o jego zmianę, poprzez uwzględnienie powództwa w całości i tym samym zasądzenie solidarnie od powódek na rzecz powoda kwoty 2200 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu, do dnia zapłaty, a także obciążenia powódek kosztami procesu w całości. Wniósł również o zasądzenie na swoją rzecz wynagrodzenia za pomoc prawną z urzędu udzieloną powodowi w postępowaniu odwoławczym wg norm przepisanych, albowiem wynagrodzenie to nie zostało opłacone nawet w części.

Skarżący zarzucił Sądowi pierwszej instancji:

I. naruszenie przepisu art. 233 § 1 kpc, poprzez dowolne ustalenie, że brak działania powoda wskutek wezwania go do opuszczenia lokalu w wyznaczonym terminie spowodował, iż pozwana R. K. pozostała w sytuacji zmuszającej ją do wejścia do własnego lokalu mieszkalnego, a co więcej okoliczność wypowiedzenia umowy najmu jak również wyznaczenie terminu powodowi do opuszczenia lokalu mieszkalnego zabezpieczyło interesy pozwanej R. K.,

co w konsekwencji skutkowało naruszeniem następujących przepisów

II. naruszeniem prawa materialnego, tj. art. 6 kc poprzez pozbawione oparcia przyjęcie, iż powód nie udowodnił zasadności swojego roszczenia w sytuacji, gdy z ustalonego stanu faktycznego wynika wprost, że pozwane swoim bezprawnym działaniem naruszyły dobra osobiste powoda na skutek wtargnięcia do zajmowanego przez niego mieszkania w dniu 7 kwietnia 2010 roku, bez jego zgody, po uprzednim przełamaniu zabezpieczeń w postaci zamków w drzwiach wejściowych do tego lokalu, po czym również bez zgody powoda, część ze znajdujących się w tym lokalu rzeczy stanowiących własność powoda wyniosły na trawnik położony przed budynkiem, a część z tych rzeczy zatrzymały we własnym posiadaniu bezpodstawnie stwierdzając, że zajmują je na poczet zabezpieczenia spłaty rzekomych zaległości czynszowych, które to jakoby miały obciążać powoda, po czym uniemożliwiły powodowi dostęp do przedmiotowego lokalu,

III. co przyczyniło się do naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 23 kc i 24 kc w związku z art. 448 kc, poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy działania pozwanych podjęte przez powódki w dniu 7 kwietnia 2010 roku nosiły znamiona bezprawności i były samowolne, gdyż dokonane zostały bez oparcia w prawomocnym wyroku Sądu nakazującym powodowi opróżnienie i opuszczenie przedmiotowego lokalu, bez udziału komornika oraz bez udowodnienia, że jakiegokolwiek zaległości czynszowe, związane z najmem tego mieszkania, obciążały na ten czas powoda, a co więcej, publicznie upokorzyły powoda, wynosząc z mieszkania jego rzeczy i pozostawiając je na widoku okolicznych mieszkańców, bez jakiegokolwiek zabezpieczenia, czym naruszyły dobra osobiste powoda i wyrządziły mu ewidentną krzywdę.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna w takim znaczeniu, że uzasadniała uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, wobec nierozpoznania istoty sprawy, w rozumieniu art. 386 § 4 kpc.

Przede wszystkim pisemne uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie odpowiada wymogom procedury cywilnej w tak dużym stopniu, że uniemożliwia de facto przeprowadzenie kontroli instancyjnej zaskarżonego wyroku.

Zgodnie z art. 328 § 2 kpc uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Uzasadnienie sporządzone przez Sąd pierwszej instancji nie wskazuje wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku ani przytoczenia w tym zakresie przepisów prawa.

Jedynym przepisem, jaki wskazał Sąd był art. 6 kc, który nie stanowi podstawy prawnej jakiegokolwiek roszczenia, a jedynie normuje rozkład ciężaru dowodu okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia, to jest przesądających zaistnienie przesłanek odpowiedzialności lub jej braku w określonym reżimie prawnym.

Sąd nie pokusił się na wskazanie takiego reżimu w rozpoznawanej sprawie, a co więcej enigmatycznie stwierdził, że powód nie wykazał, iż wskutek działania pozwanych doszło do powstania szkody, której byłby adresatem, a tym samym nie wykazał, iż pozwane są zobowiązane do jakiegokolwiek naprawienia szkody poprzez zapłatę zadośćuczynienia.

Nawet gdyby przyjąć, że pod pojęciem szkody Sąd rozumiał tu także szkodę niemajątkową – krzywdę, w sposób oczywisty brak jest odniesienia się do możliwych przypadków zasądzenia zadośćuczynienia za krzywdę, normowanych w art. 445 i dalszych kc.

W szczególności gdyby przyjąć, że powód domaga się takiego zadośćuczynienia z tytułu naruszenia jego dóbr osobistych – to jest w trybie art. 448 kc, jak to wynika z treści apelacji, Sąd Rejonowy w ogóle nie rozważał, czy doszło do naruszenia jakiegoś dobra osobistego powoda.

Ponadto Sąd, kwalifikując postępowanie pozwanych jako nieposiadające cech bezprawności, całkowicie pominął po pierwsze, że z art. 24 § 1 kc wynika domniemanie bezprawności naruszenia dobra osobistego i po drugie okoliczność, że pozwane przyjmując, że doszło do rozwiązania za wypowiedzeniem umowy najmu przedmiotowego lokalu (na marginesie okoliczność ta jest pomiędzy stronami sporna, podobnie jak i okoliczność istnienia zaległości powoda w uiszczaniu czynszu uzasadniających wypowiedzenie umowy najmu) w drodze swoistej „samopomocy” - bez zachowania konieczności zastosowania przymusu państwowego, w postaci wytoczenia powództwa o nakazanie opróżnienia i wydania lokalu i dalej wykonania wyroku uwzględniającego takie powództwo w toku postępowania egzekucyjnego, dokonały nieformalnej eksmisji powoda, co stanowiło co najmniej samowolne naruszenie jego posiadania tego lokalu, w rozumieniu art. 342 kc.

W odniesieniu, zaś do kwestii wysokości roszczenia powoda, Sąd Rejonowy stwierdził, że ten w żaden sposób nie wykazał, jak ustalił dochodzoną pozwem kwotę, w szczególności za jaki okres zostało ustalone powyższe roszczenie i jak wyliczył wysokość zadośćuczynienia.

Tymczasem w przypadku zadośćuczynienia powód nie może być obciążany obowiązkiem matematycznego uzasadniania wysokości żądanej kwoty, która podlega ocenie przez Sąd w świetle okoliczności wskazanych jako podstawa faktyczna powództwa i Sąd winien samodzielnie, oczywiście w granicach żądania pozwu, określić, jaka kwota spełnia kryterium sumy odpowiedniej – w rozumieniu art. 445 i dalszych kc.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy uwzględni powyższe rozważania.

W pierwszej kolejności koniecznym będzie jednak zobowiązanie powoda do jednoznacznego określenia charakteru dochodzonego przezeń roszczenia - w zakresie jego rozmiaru i nazwy (zadośćuczynienie czy odszkodowanie) i jego podstawy faktycznej. Ta ostatnia ulegała w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji zmianom.

Reasumując, na podstawie art. 386 § 4 kpc, orzeczono jak w sentencji wyroku.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego zapadło na podstawie art. 108 § 2 kpc.

Zarządzenia:

- odnotować,

- w razie braku wniosków o doręczenie odpisu wyroku, wraz z uzasadnieniem, zwrócić akta sprawy SR.